

**UNIVERSITAT
JAUME·I**

TREBALL FINAL DE GRAU EN MESTRE/A D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Com influeix la motivació en la metodologia que utilitzen els mestres en les Ciències Socials?

Nom de l'alumne/a: Nadia Mimbrera Selma

Nom del tutor/a de TFG: Emma Dunia Vidal

Àrea de Coneixement: Ciències Socials

Curs acadèmic. 2017-2018

ÍNDEX

1. Resum	2
2. Abstract	3
Key words: motivation, methodologies, change.	3
3. Introducció.....	4
4. Justificació.....	4
5. Part teòrica	5
5.1. Què és la motivació?	5
5.2. Metodologies.....	7
6. Mètode	8
6.1. Participants	8
6.2. Instruments	9
6.3. Procediment.....	10
6.4. Anàlisi de les dades.....	10
7. Resultats.....	11
8. Conclusió	18
9. Bibliografia.....	21
10. Annexos.....	22
10.1. Qüestionari.....	22

Gràfics resultats enquesta

GRÀFICA 1. PERCENTATGE DE METODOLOGIES QUE S'UTILITZEN EN L'AULA	11
GRÀFICA 2. PERCENTATGE DE METODOLOGIES QUE NO UTILITZEN.....	12
GRÀFICA 3. PERCENTATGE ÚS NOVES TECNOLOGIES.....	12
GRÀFICA 4. PERCENTATGE COMBINACIÓ METODOLOGIES.....	13
GRÀFICA 5. PERCENTATGE DE RECURSOS SUFICIENTS PER A IMPARTIR CIÈNCIES SOCIALS.....	13
GRÀFICA 6. PERCENTATGE MILLORS RECURSOS EMPRATS A L'AULA.....	14
GRÀFICA 7. PERCENTATGE SI HI HA MATERIAL MANIPULATIU SUFICIENT PER A LES CIÈNCIES SOCIALS.....	15
GRÀFICA 8. PERCENTATGE FORMACIÓ PER A EMPRAR MATERIALS MANIPULATIUS.....	15
GRÀFICA 9. PERCENTATGE ESCOLTAR INQUIETUDS ALUMNAT.....	16
GRÀFICA 10. PERCENTATGE ACTIVITATS QUE MOTIVEN L'ALUMNAT.....	17

1. Resum

Aquest treball es planteja tenir dos objectius clars: el primer està destinat a **conèixer** la motivació que té el professorat en l'àrea de les Ciències Socials, i com influeix en la implicació de l'alumnat. I el segon seria, descriure metodologies per a tindre un millor rendiment de l'alumnat i del professorat. La mostra està composta per 21 docents de diferents **col·legis** de Castelló i València, que hi ha **col·laborat** en la investigació de forma anònima i voluntària.

Els instruments per a investigar al voltant dels dos objectius plantejats abans, va ser l'enquesta d'elaboració pròpia amb col·laboració amb altre alumnat de la universitat i la mestra d'aquesta proposta de treball. Aquesta informació es va poder recollir de dues formes: per una banda, en gràfics circulars, en el qual es posà tota la informació de les preguntes que eren d'elecció múltiple, i per l'altra, les que eren de resposta llarga o breu, en forma de resum.

Els resultats obtinguts, en referència al primer objectiu, es pot afirmar que la motivació del professorat és alta, i això fa que la implicació de l'alumnat també ho siga, ja que els primers fan activitats pensant en les inquietuds dels infants, aquests últims se senten còmodes i motivats a l'hora de realitzar-les. D'acord amb el segon objectiu, avaluar les metodologies per a tindre un millor rendiment de l'alumnat i del professorat, es pot afirmar que aquestes estan en un **procés** de canvi perquè les metodologies s'estan deixant arrere tradicionals. En aquestes, el mestre era el protagonista, i ara és l'alumnat. Fins i tot deixant que la comunitat educativa també ho siga.

En educació s'ha de tenir clar una cosa que si el mestre està motivat i gaudeix de la seua professió, es tindrà un alumnat motivat i en ganes d'aprendre.

Paraules claus: motivació, metodologies, canvi.

2. Abstract

Throughout this project, two objectives were clearly defined: the first one is intended to understand how motivated the teaching staffs in the area of Social Sciences are, and how their motivation influences the implication of the students. The second objective describes methodologies to improve the academic performance of students and teachers. The sample consisted of 21 teaches from different schools in Castelló and València, that have collaborated in the research anonymously and voluntarily.

The tool used for the research according to the two aims set above, was an inquiry own made with the collaboration of other students from the university and the supervisor of this project. The information was collected in two different ways: on one hand, on a circular chart, where all the information of the multiple-choice questions from inquiry were included, and on the other hand, and abstract with the information collected from the brief or long answer questions.

About the results obtained, according to the first objective, it can be affirmed that the teaching staff are highly motivated, and that is translated into a high implication of the students too, due to that teachers create and develop activities thinking about children's concerns, so they feel comfortable and motivated when it comes to perform them. Evaluating the methodologies to improve the performing of students and teachers according to the second objective of this project, it can be affirmed that they are going through a changing process, since traditional methods are being left behind. In the so-called traditional, the teacher was the protagonist, while now students have the leading role. Even the educational community is becoming protagonist too.

Speaking about education one thing is clear, if teachers are motivated and enjoy their profession, students will be motivated and eager to learn too.

Key words: motivation, methodologies, change.

3. Introducció

Actualment, en les aules d'educació primària el professorat està cada vegada més desmotivats a l'hora d'explicar i ensenyar l'àrea de les Ciències Socials a l'alumnat. Aquesta falta de motivació té a veure en gran part, amb la mancança de recursos per part dels professors de impartir la seua matèria i que l'alumnat es motiva més i, en conseqüència, els mestres.

Per això, estan intentant integrar una metodologia més innovadora, és a dir, s'està duent a terme un aprenentatge en el qual la part teòrica no és l'única ferramenta, si no fer participar a l'alumnat en la seua metodologia i en el procés d'aprenentatge, com ara realitzar els treballs en conjunt, sentir-se més valorat pels mestres en eixos treballs, exposicions, recerques de temes d'interès, etc.

Per tant, cal deixar enrere la metodologia tradicional, en la qual la figura de l'alumne era merament passiva i memorística, i la del professorat era la d'una figura autoritària i experiencial, sense recursos externs de participació bi-direccional.

Per aquests motius he decidit fer el meu Treball Final de Grau (TFG), al voltant d'una investigació en la qual tractaria, per una banda, donar a conèixer al professorat els diferents tipus de metodologies que es poden realitzar en el àmbit de les Ciències Socials. I per altra, tots els recursos i ferramentes disponibles a les diferents escoles, per a que es puguen abastir de tots els recursos disponibles, coneixedors i desconeixedors. I per a futures investigacions, seguir avançant amb l'aprenentatge cooperatiu i de les noves tecnologies.

Aquesta investigació s'ha fet a mestres que actualment, exerceixen com a docents en les aules de primària, a la ciutat de Castelló i València, per això s'ha fet un qüestionari en el qual es tracta de temes molt diversos, però sols se centrarem en dos: la motivació i les metodologies que s'utilitzen. Per això el títol d'aquest tfg.

4. Justificació

Una de les raons per les quals s'ha fet aquesta investigació, ha sigut perquè es vol concienciar que el professorat ha d'estar motivat per impartir les seues classes. L'alumnat si veu la falta d'interès per part del mestre. Penses que ell va a motivar-se per si sol? La resposta és negativa. S'ha de tindre clar que ells durant tot el procés educatiu tenen com a referent al mestre/a i si veuen que este/a no esta involucrat, ells tampoc ho estaran. Aquesta perspectiva es tenia fa anys en el sistema educatiu i estes persones eren les encarregades de fer que fins i tot s'odiara l'assignatura. Açò ho va defensar Tapia, A, (2000) que l'alumnat no es troba motivat o desmotivats perquè ell vol, sino pel context d'aprenentatge que s'està donant en eixe moment, que es originat pel professorat.

La motivació també va molt relacionada les metodologies que s'empren, ja que com es pot observar des de fa uns anys enrere la situació va canviant. L'alumnat també ha canviat, per tant s'hem d'adaptar a ells. Una classe sense una metodologia innovadora no s'adapta a la nova societat. Açò ens du a criticar la utilització del llibre dins de l'aula, perquè alguns aspectes mitjançant un llibre no podem treballar-les, ja que tindre'l implica complir temps limitats, continguts descontextualitzats, etc.

5. Part teòrica

5.1. Què és la motivació?

Cal fer una reflexió abans d'entrar en matèria, per això abans de tot ens preguntarem. Què és la motivació? S'ha de dir que no hi ha una definició exacta del que és, però hi ha autors que han estat investigant al voltant d'aquesta.

Segons la Reial Acadèmia Espanyola de la llengua: és un conjunt de factors interns o externs que determinen les accions de les persones. Però que són els factors interns o externs? Petersson (2006) va definir la motivació interna com les activitats que una persona fa per si mateixa, és a dir, la realització de activitats a causa del seu propi recurs i no per causa de recompenses externes i càstigs. Açò és contrari al que passa en la motivació externa, aquesta és derivada de la regulació externa, incloent-hi tant "càstigs" com "recompenses"

Però clar, no sols es defineix segons la motivació interna o externa, si no hi ha autors com, Pardo i Tapia (1990), que defineixen la motivació, com què són els factors cognitius i afectius, els quals influeixen a fer una acció. O com Woolfolk (2006), que defèn la perspectiva interna, ja que aquesta activa, dirigeix i manté la conducta.

Aquestes són algunes de les definicions que es recull en diferents tipus de llibre, però cal remarcar que trobar un fil comú és difícil, ja que cadascuna està tractada des de diferents punts de vista i en totes elles, no intervenen els mateixos factors, com en vist anteriorment. Per això es deurà explicar quins són els que intervenen, citant els diferents tipus de motivació que podem encontrar.

Segons Abraham Maslow (1943), la motivació té l'objectiu de cobrir les necessitats personals de cada persona. Aquestes estan ordenades segons la importància en el nostre benestar, per això va proposar una teoria en la qual arreplega les necessitats de l'humà, jerarquizades i distribuïdes en cinc nivells:

- **Fisiològiques**, són les necessitats vitals per a la supervivència, aquestes són d'ordre biològic.
- **Seguretat** necessàries per a viure, són més de caràcter personal.
- **D'afiliació**, expressen quan les persones busquen superar els sentiments de soledat i sentir-se vinculats entre ells i a certes persones
- **Reconeixement**: la persona se sent segura de si mateixa i pensa que és valuosa dintre de la societat, quan no són satisfetes aquestes, les persones se senten inferiors.
- **Autorealització**, són les que desenvolupen les necessitats internes.

Cal remarcar, que un cop estiguen les necessitats bàsiques satisfetes, anem desenvolupant desitjos i necessitats més elevats.

La Teoria d'ERG (Existència, Relació i Creixement), es pot relacionar amb la teoria de Maslow, ja que Clayton Alderfer (1972) s'encarrega de fer una revisió d'aquesta, explicada anteriorment. En la qual, en vegada de tindre cinc nivells, Alderfer, va agrupar-les en tres: existència, que compren els dos primers nivells (fisiologia i seguretat); en segon lloc, relació (amor), creixement (amor i autorealització), inclosa la frustració.

Per a aquest autor, els fenòmens de motivació són: satisfacció i frustració. El primer satisfà les necessitats més concretes fins a satisfer les menys concretes. I el segon, quan es bloqueja la satisfacció d'una necessitat menys concreta, l'individu torna a una necessitat més concreta.

Podem trobar una altra teoria relacionada amb el que plantejava Clayton Alderfer (1972) al voltant de la satisfacció, però afegeix la insatisfacció, sense aparèixer la frustració. Aquesta va ser formulada per Herzberg (1996), la qual és anomenada la Teoria dels dos factors que orienten el comportament de les persones:

- **Satisfacció**, resultat dels factors de motivació, que ajuden a augmentar la satisfacció de l'individu, però tenen poc efecte sobre la insatisfacció. Aquests són els que augmenten la motivació i ganes de complir objectius, per tant estan més relacionats amb els aspectes més profunds de l'individu i no amb l'ambient. Aquests factors motivacionals són: el reconeixement, la independència laboral, la responsabilitat, assoliments, promoció, creixement, maduració i per últim, la consolidació.

- **Insatisfacció**, resultat dels factors d'higiene que si falten, causen insatisfacció per la seua presència. A més tenen poc efecte a llarg termini. Aquest són és que engloben l'ambient en el qual es mou l'ésser humà. Aquests factors són: sou i beneficis, política d'empresa i organització, relació laboral, ambient físic, supervisió, estatus, seguretat i la seguretat laboral.

En conclusió, la satisfacció del treball es deu plantejar reduint o eliminant influències negatives amb altres persones i reforçar els factors de motivació, aquests últims cal potenciar-les sistemàticament.

5.2. Metodologies

D'acord amb el real decret 126/2014 la metodologia és un conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzades i planificades pel professor , amb la finalitat de que l'alumnat aconseguisca aprendre, mitjançant els objectius plantejats.

En relació a la metodologia didàctica encontrem "estratègia d'ensenyament" aquesta es podria definir segons Fortea (2009) com la pauta d'intervenció decidida pel professor en l'aula. La qual s'engloba en tres aspectes:

- Tasques, és una activitat feta en un temps i situació determinada,
- Procediments, són totes les tasques
- Tècniques, relació dels procediments i tasques amb un resultat determinat.

Açò està relacionat amb la metodologia didàctica que compta amb una base científica, és a dir, quan l'estratègia té un fonament que està contrastat anteriorment, quan té rigor i quan es formalitza, es pot parlar de metodologia.

En la historia de l'ensenyament, segons hem vist en l'assignatura de "Didàctica i organització escolar" han existit dos grans enfocaments: el tradicional i l'actiu.

El tradicional, comença a l'any XVII, en el qual els mestres són el centre del procés d'aprenentatge, és a dir, el material es presentat i preparat per ells, i per tant l'alumnat és un receptor dels continguts, este enfocament també rep el nom de lliçò magistral. La qual cosa, afavoreix a l'aprenentatge memorístic. El qual s'està deixant enrere en les escoles i molts dels mestres que avui en dia estan exercint, intenten gastar metodologies més innovadores.

A partir d'aquest moment, es pot definir que és la pedagogia activa, la qual es va desenvolupar a principis del segle XX, l'aprenentatge fomenta el valor crític de l'alumnat, i a més el mestre és un guia de l'aprenentatge i l'alumnat és el subjecte actiu. En aquest s'utilitzen diferents tipus de models: cooperatiu, l'aprenentatge basat per projectes, aprenentatge basat per problemes.

Model cooperatiu-colaboratiu, Vigotsky (1978) va plantejar que “l’aprenentatge no havia de ser individual, sino una interacció social”, ja que aprendre entre iguals és més eficaç, que posar al mestre com a transmissor del coneixement i expert en la matèria, per tant, açò duria a un aprenentatge no significatiu, en el qual l’alumnat al cap del temps oblidaria.

Aprenentatge basat per projectes Patton (2012), és un mètode en el qual l’alumnat està distribuït per grups de treball, desenvolupen projectes reals. En el qual, es fomenten habilitats com la cooperació, el pensament tant crític com creatiu, la comunicació entre iguals, a saber gestionar i investigar. Sent el mestre el que acompanye en el seu aprenentatge.

Aprenentatge basat en problemes, Branda (2009) el va definir com un mètode d’aprenentatge de coneixements i habilitats a partir d’un plantejament d’un problema, que pot ser elegit pel docent o per l’alumnat, en el que busquen, entenen e integren conceptes per a resoldre les diferents fases del procés de resolució del problema. Aquestes són: problema, recerca i processament de la informació, resolució del problema, elaboració d’un producte final, avaluació i difusió.

L’aprenentatge basat en competències Villa (2007), consisteix aplicar les seues actituds i valors per al desenvolupament de competències genèriques o transversals i les competències específiques, per a així formar a persones no per a un lloc de treball, sinó per a la vida en general, és a dir, formar tant professionalment com personalment.

Segons Fortea (2009) cap metodologia és millor que altra, sinó que depèn de la combinació de molts factors, com els objectius que es tinga de la matèria o del que es vol aconseguir en eixa unitat didàctica; les característiques tant del professorat com de l’alumnat, de les condicions tant físiques com de l’alumnat.

6. Mètode

6.1. Participants

Aquest estudi s’ha realitzat en distints col·legis de la ciutat de Castelló i València , en el qual s’hi ha obtingut una participació de 21 mestres que actualment exerceixen en aquesta ciutat. Les seues edats estan compreses entre els 20 i els 60, a més del sexe predominant en aquesta enquesta són les dones. S’ha de recalcar, que aquestes enquestes són anònimes, per tant no es farà referència a cap persona que haga fet el qüestionari.

6.2. Instruments

S'hi ha utilitzat el qüestionari (Anex 1), per a conèixer el tipus de motivació, si influeix o no en les metodologies que el professorat utilitza en l'àrea de les Ciències Socials, a més de conèixer dades més personals i recursos que s'empren en les aules.

Aquest qüestionari ha estat dissenyat per un equip de treball format: per la tutora del tfg i per l'alumnat de la universitat Jaume I, personalment, he reformulat aquest per a donar-li l'enfoque que he explicat anteriorment. Aquest compta amb les següents seccions:

La primera secció fa una breu introducció amb la qual s'explica el motiu de l'enquesta que i els objectius als quals es vol aplegar. I es fa remarca que és una enquesta anònima, de la qual no es podrà saber el nom de la persona que la fa.

En la segona, es parla del centre en qüestió, és a dir, on està, ciutat, el nom, el tipus de centre: segons la titularitat (privat, concertat, públic), segons l'alumnat (ordinari, d'educació especial), segons el medi social (Centre d'Acció Educativa Singular, Programes de Compensació Educativa, Unitat Pedagògica Hospitalària o un Col·legi Públic d'Infantil i Primària) i per últim segons el criteri geogràfic (urbans i suburbans, comarcals, escoles-llar, escoles rurals), si és aquest últim, s'ha d'especificar en quin tipus, per exemple: si és un Centre Rural Agrupat (CRA), si són Zones Escolars o Rurals (ZER)....

En les dades del docent fa referència al perfil personal del mestre, com l'edat, gènere. A més del professional, com formació acadèmica, anys d'experiència, els anys que porta en el centre i si és funcionari, contractat, interí o en pràctiques. En la següent, dades del curs/os on imparteix docència i si és o no una elecció voluntària.

Pel que fa a l'apartat de metodologies, es pregunten quines són les que el mestre utilitza en l'aula, quines no utilitza, si usa l'aprenentatge de les noves tecnologies a més de preguntar si es combinen metodologies. Aquesta es complementa en l'apartat següent, recursos presents a l'aula, en la que s'investiga quins recursos són els que utilitza el mestre quan està a classe, si es disposa de suficients recursos, quins recursos pensen que serien més adequats per a treballar l'assignatura, si caldria material manipulatiu i si falta formació per a emprar-los.

A continuació, estan els recursos en el centre educatiu, quins hi ha, quines s'utilitzen més, el motiu pel qual s'utilitzen i quines desitjarien tindre a l'aula, i si és per alguna cosa important les que desitja i si són necessàries per a motivar a l'alumnat.

El que parla al voltant de la motivació, tracta de com el mestre inclou a l'alumnat en l'aula i si les excursions són oportunes durant el curs.

Les dues últimes seccions, d'una banda, l'avaluació, tracta de com s'avalua l'assignatura de ciències socials i d'altra, la resolució de conflictes, la qual inclou no sols pel que fa a l'assignatura de les ciències socials, sinó en l'àmbit general.

6.3. Procediment

Prèviament a la realització de les entrevistes es varen seleccionar col·legis de Castelló de la Plana. No es va elegir cap nombre exacte, ja que existia la probabilitat de què no es contestarà en alguns d'ells. Una vegada s'escolliren alguns, comença la pressa de contacte via telefònica, en la qual s'explicava el qüestionari i així pogueren fer d'una manera millor manera les preguntes. Se'ls va explicar que les preguntes les contestaren de forma individual i amb tot el temps que necessitaren, ja que no hi havia un temps determinat per a fer-ho, açò va ser algo beneficiós, perquè en un col·legi es impossible fer una enquesta si no es rapida i aquesta era més bé llarga, perquè es tenien que contestar moltes de les preguntes de forma desenvolupada. Per tant, les enquestes es feien de quan els mestres escollien que era el moment més oportú i sense pressió ninguna.

Una vegada recollida la informació s'agrupa segons les respostes, si la resposta és de escollir, es presenta en un gràfic de barres o circular, i si és de resposta breu o llarga s'expressa de forma breu, com a espècie de resum de totes les respostes recollides.

6.4. Anàlisi de les dades

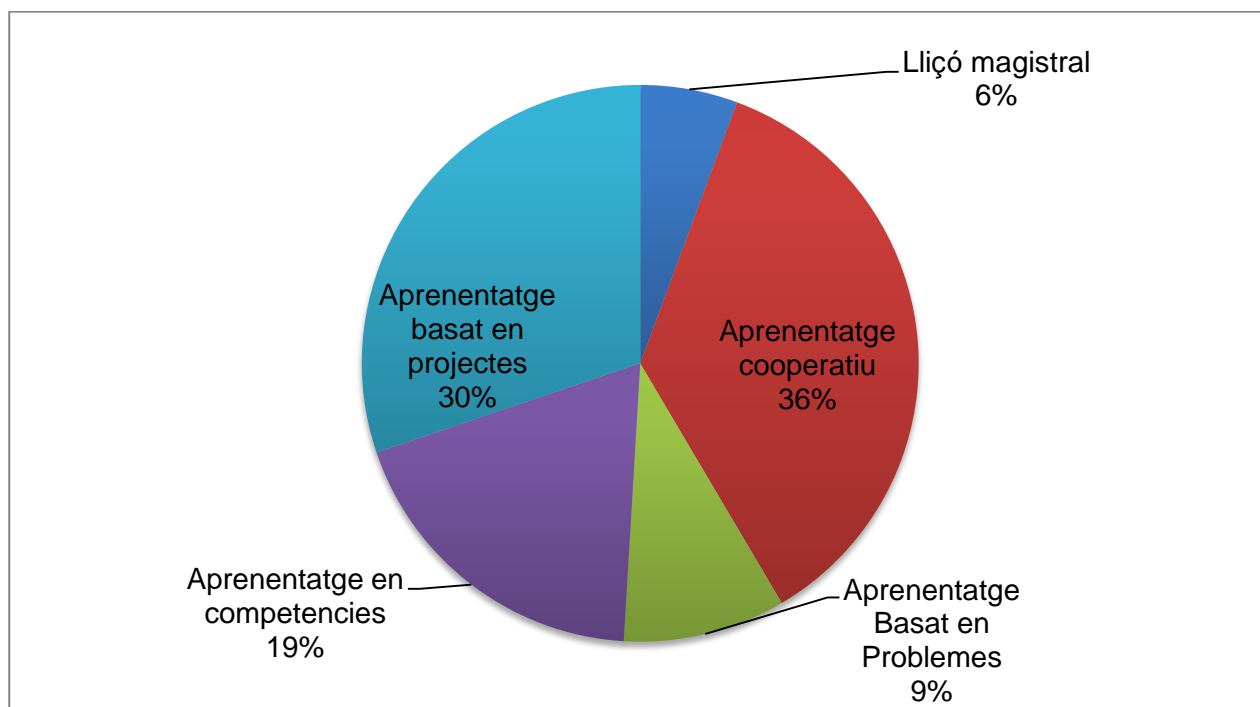
Amb els qüestionaris es vol conèixer quina es la correlació, si es que hi ha, entre el bloc de la motivació i la metodologia.

En la motivació, es fan preguntes variades i de diferent tipus de resposta. Estan les que són de resposta llarga, en la que el professorat ha de contestar explicant detalladament les següents preguntes: si potencia a l'aula un ambient de cohesió i cooperació, a més de dir com ho fan. Si senten les inquietuds de l'alumnat i com ho fan. També es pregunta la implicació que té l'alumnat en el procés d'ensenyament-aprenentatge (E-A). I per altra banda, estan les de resposta breu: quines eixides són importants i si les que és fan de manera habitual són significatives i quines són. I per últim, en aquest bloc, una pregunta de marcar les caselles al voltant de quines activitats d'aula motiven més a l'alumnat.

Respecte a la metodologia, es fan una sèrie de preguntes en les quals el professorat ha de marcar les caselles, com per exemple, en la primera pregunta: quina metodologia emprà?, s'ha de marcar quina és la metodologia que utilitza a les classes del mestre/a en concret. A més, aquesta pregunta va relacionada en la següent, la qual és de resposta llarga i s'ha d'expressar quines ferramentes utilitza per a desenvolupar eixe tipus de metodologia. Aquesta secció s'ha relacionat amb la que es denomina: "recursos que hi ha presents a l'aula", en aquesta es fan preguntes que s'han de respondre de manera breu, en la que l'objectiu és saber quins recursos són fonamentals i si els que hi ha són suficients per a donar l'assignatura.

7. Resultats

Gràfica 1. Percentatge de metodologies que s'utilitzen en l'aula

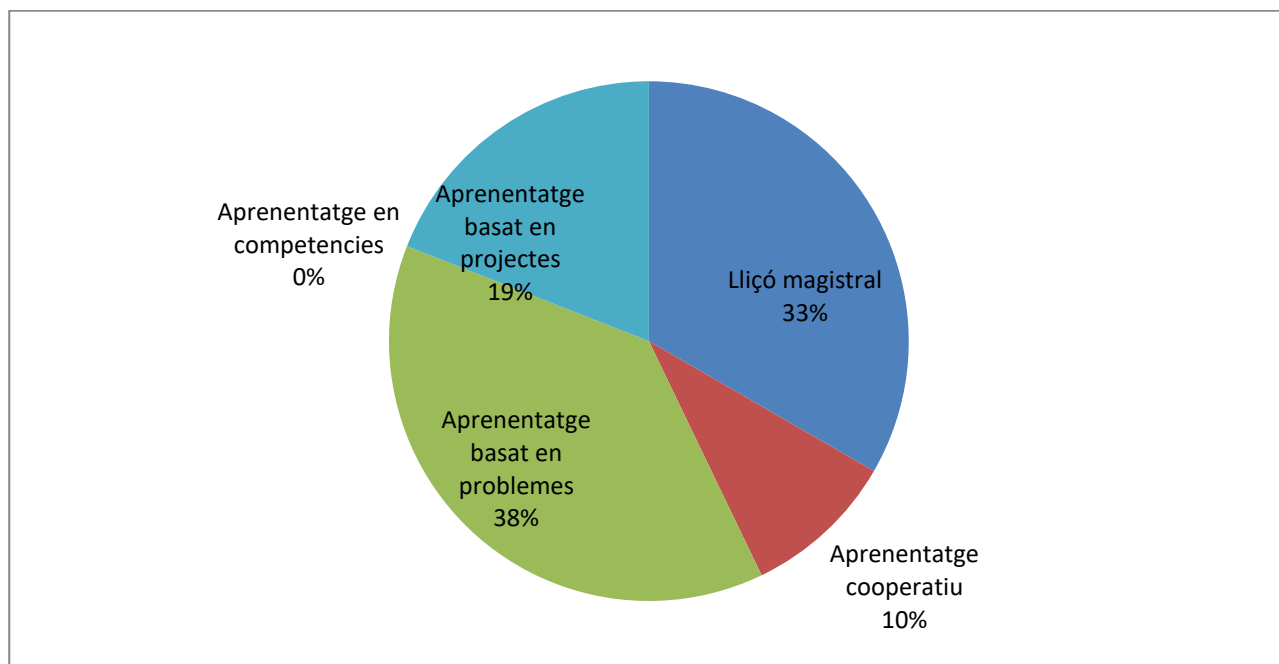
Elaboració pròpia

Del total de 22 mestres que han contestat el qüestionari sols 3 utilitzen la lliçó magistral, 21 l'aprenentatge cooperatiu, 5 l'aprenentatge basat en problemes, 10, l'aprenentatge en competències, 16 l'aprenentatge basat en projectes. S'ha de remarcar que és una pregunta d'elecció múltiple, per tant, tots els mestres han marcat més d'una opció i per això al fer el recompte ixen més de 22 respostes.

Quines ferramentes utilitza per a desenvolupar la seua metodologia?

Com aquesta pregunta era de resposta llarga, s'ha fet un resum d'aquestes: molts posen que les noves tecnologies és la ferramenta que utilitza per a desenvolupar la seua metodologia, altres el llibre, pissarra digital i tablets. També han contestat que tot allò del que tenen a l'abast. Alguns mestres han posat que a partir de l'elecció de la temàtica del projecte, es fa recerca d'informació i proposen activitats diverses segons el tema: elaboració de lapbooks, estructures cooperatives, mapes conceptuais, línies temporals elaboració de vídeos i presentacions. Per altra banda, també utilitzen el treball amb rutines, destreses, reptes, tasques relacionades amb el projecte com lectures, tipologies textuals, problemes, treball cooperatiu i col·laboratiu. Fins i tot hi ha hagut persones que no han contestat.

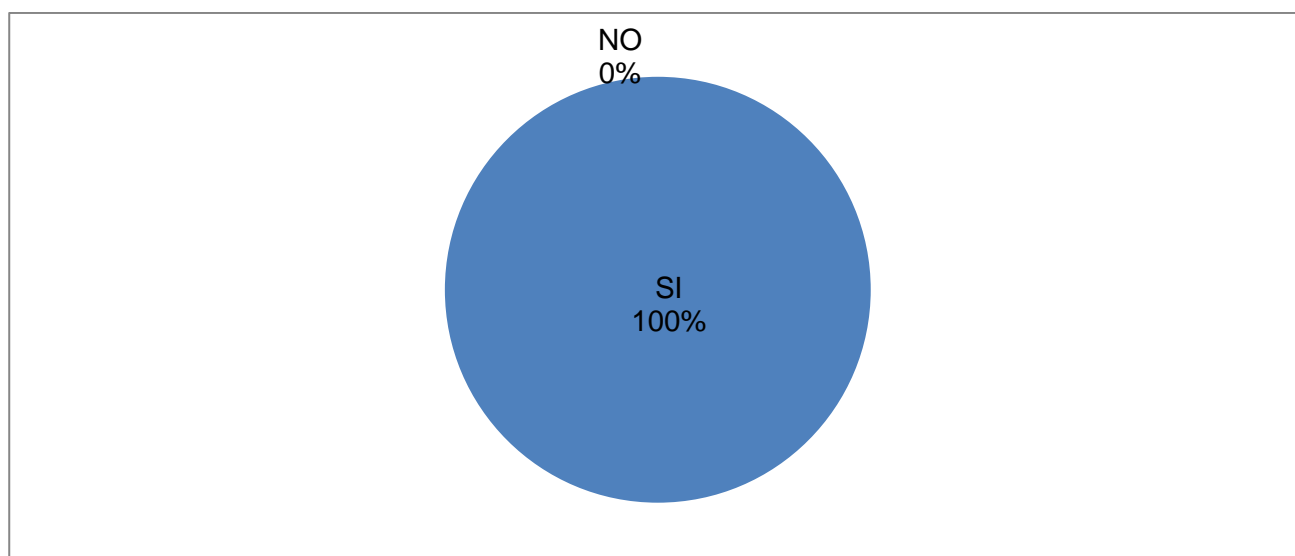
Gràfica 2. Percentatge de metodologies que no utilitzen

Elaboració pròpia

Del total de 22 mestres que han contestat el qüestionari sols 7 no utilitzen la lliçó magistral, 2 no empren l'aprenentatge cooperatiu, 8 no utilitzen l'aprenentatge basat en problemes, 4 no utilitzen l'aprenentatge basat en competències. S'ha de remarcar que és una pregunta d'elecció múltiple, per tant, tots els mestres han marcat més d'una opció i per això al fer el recompte ixen més de 22 contestacions.

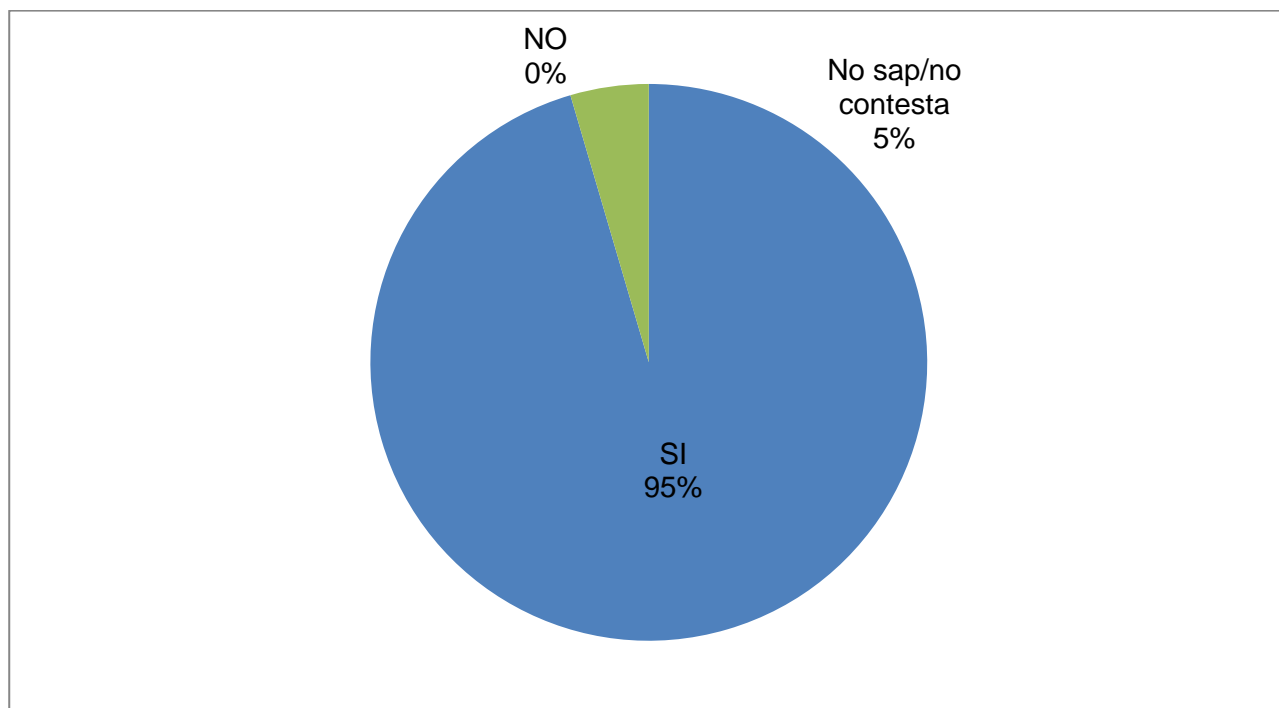
Gràfica 3. Percentatge ús noves tecnologies

Elaboració pròpia

Del total de 22 mestres que han contestat el qüestionari, tots fan ús de les noves tecnologies a les seues aules.

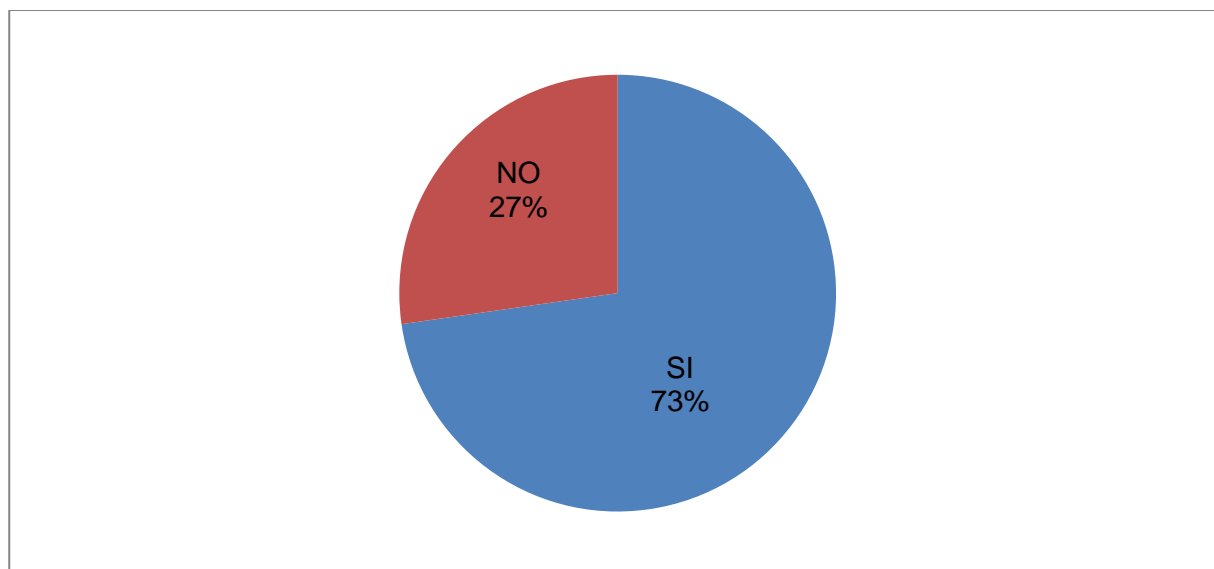
Gràfica 4. Percentatge combinació metodologies

Elaboració pròpia

Del total de 22 mestres que han contestat el qüestionari, 21, han contestat que si que combinen metodologies i 1 no sap /no contesta

Gràfica 5. Percentatge de recursos suficients per a impartir Ciències Socials

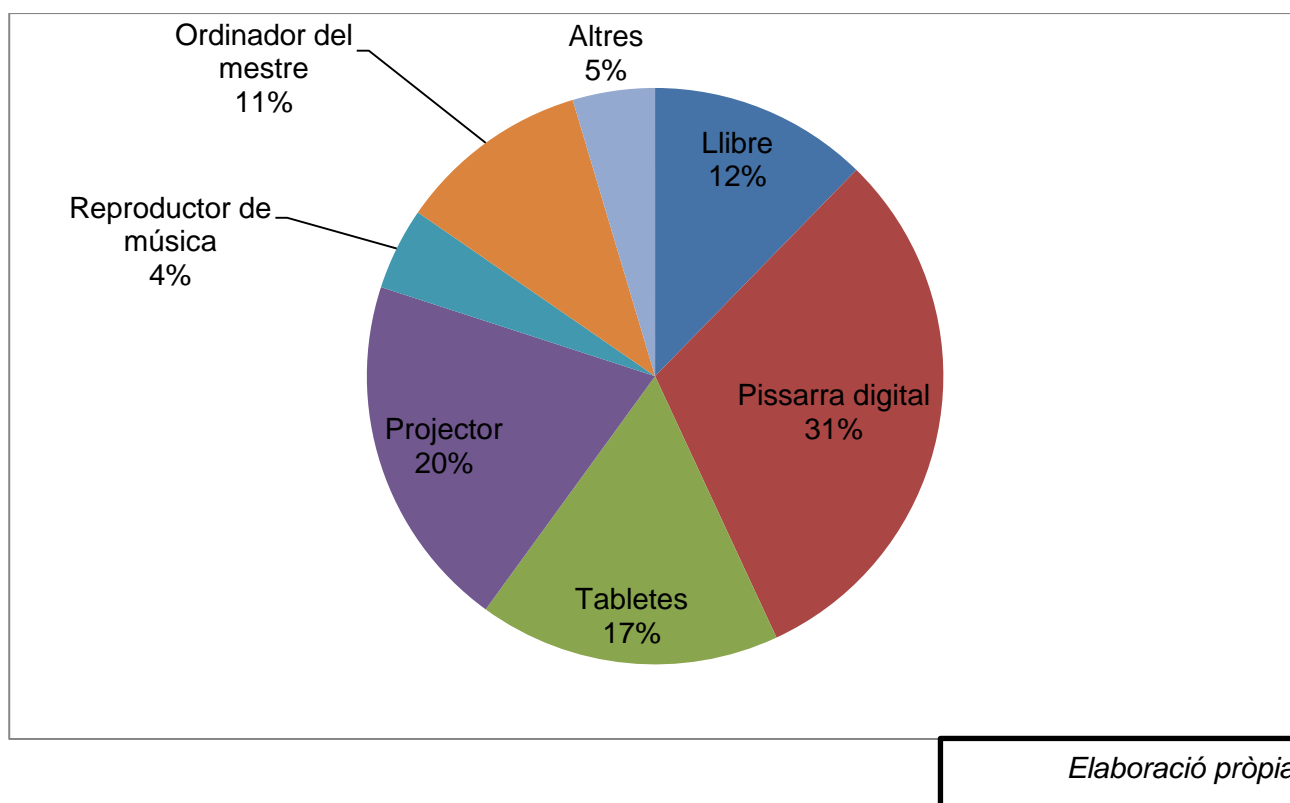
Elaboració pròpia

De 22 qüestionaris que s'ha rebut resposta, 17 han marcat l'opció de que si tenen suficients recursos a l'aula i per altra banda, 5 diuen que no hi ha suficients recursos a l'aula.

Quins recursos creus que són fonamentals per portar a terme una sessió de Ciències Socials?

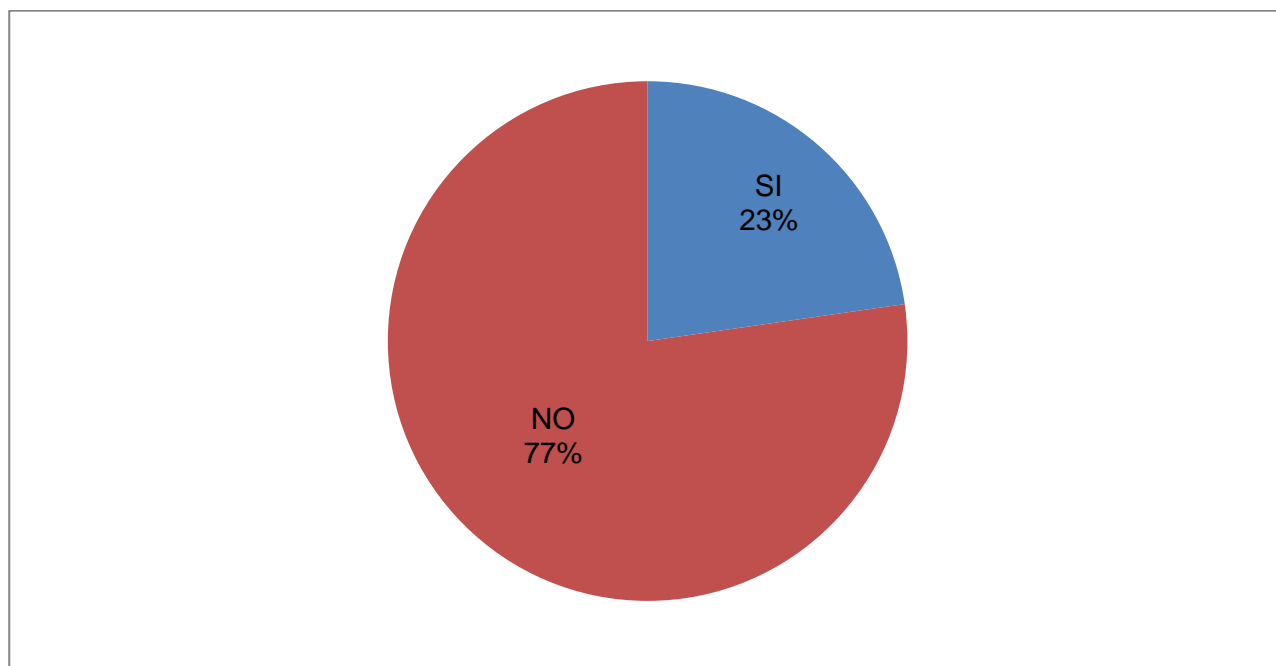
Com aquesta pregunta era de resposta llarga ací se han obtingut les següents respostes és important tindre materials de manipulació que siguin visuals, altres volen que siga el material significatiu per a que aprenga l'alumnat, a més d'exposar que cal tindre imaginació i ganas d'aprendre i fer aprendre. A més un altre posa que cal que hi haja alumnes i reptes. La importància de les noves tecnologies tant en casa com en l'escola. I altres citen materials com la pissarra digital on projectar fotos, vídeos, exemples i tota classe de material, tabletetes, llibres, atlas, pissarra, mapes conceptuals i biblio. Altres volen involucrar en l'assignatura a les famílies o eixir pel medi. Inclús altres no contesten a la pregunta o s'explica que es difícil de contestar.

Gràfica 6. Percentatge millors recursos emprats a l'aula.

Del total de 22 mestres que han contestat aquesta pregunta en el qüestionari, els resultat que han sorgit ha segut els següents. 8 mestres posen que un dels recursos per a utilitzar a l'aula és el llibre. 22, és a dir, tots contesten que la pissarra digital, 11 posen que les tabletetes, 13 projector, 3 reproductor de música i per últim 7 l'ordinador. S'ha de remarcar que és una pregunta d'elecció múltiple, per tant, tots els mestres han marcat més d'una opció i per això al fer el recompte ixen més de 22 respostes.

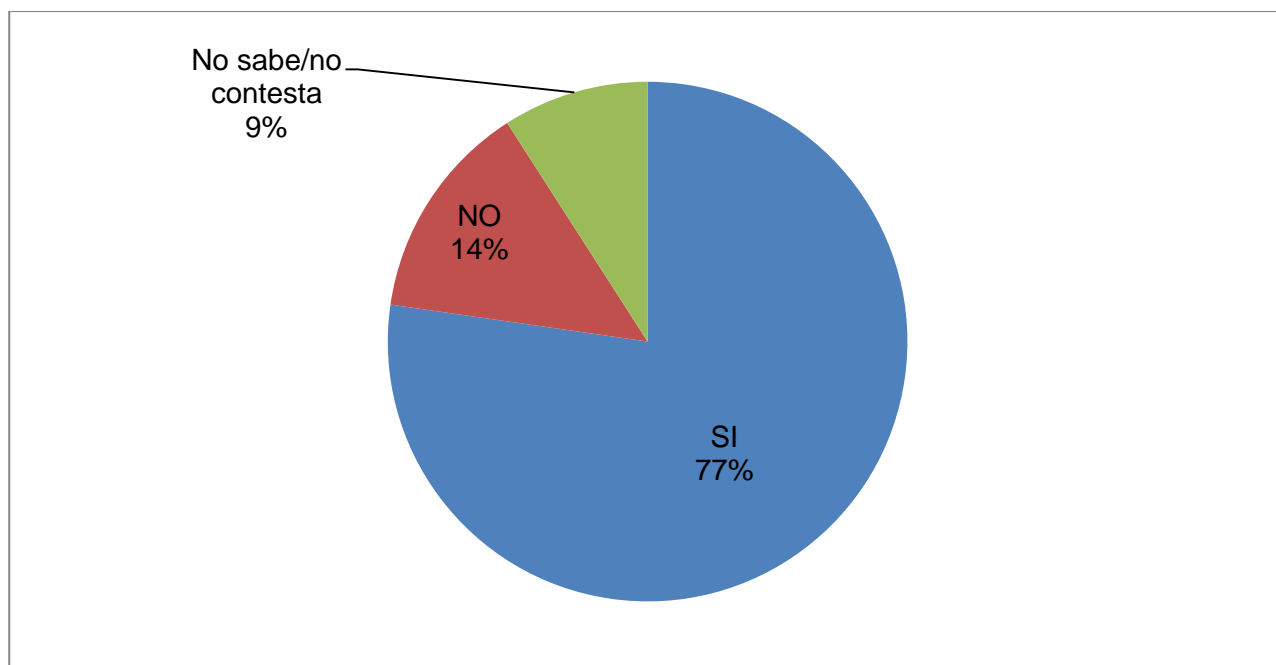
Gràfica 7. Percentatge si hi ha material manipulatiu suficient per a les Ciències Socials.

Elaboració pròpia

De 22 qüestionaris realitzats 16 mestres posen que no és suficient el material manipulatiu per a l'assignatura de Ciències Socials i 6 han marcat l'opció que si que hi ha suficient.

Gràfica 8. Percentatge formació per a emprar materials manipulatius.

Elaboració pròpia

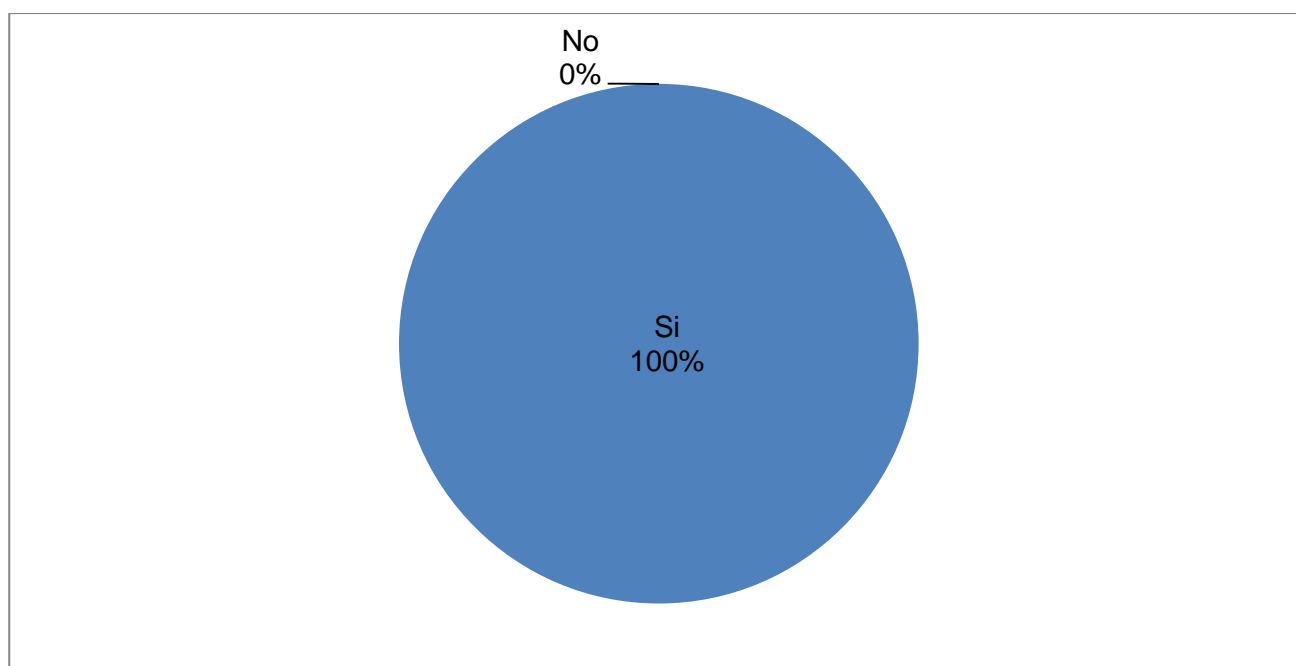

De 22 qüestionaris realitzats 16 mestres posen que si falta formació per a emprar materials manipulatius en Ciències, i 4 han marcat l'opció que no. A més, 2 mestres no han contestat la pregunta i se'ls ha posat en l'apartat de no sap/no contesta.

Potències a l'aula un ambient de cohesió i cooperació? Com ho fas?

Dels 22 qüestionaris realitzats pels mestres, aquestes han sigut les respostes que s'han obtingut: 11 han posat que potencien un ambient de cohesió mitjançant els treballs en grups. En aquests els fan reflexionar, al voltant de la importància del treball en equip i la cooperació, per tal d'aconseguir les metes. També en moltes de les respostes posa que es fomenta la cohesió i la cooperació mitjançant el respecte i tenint en compte les opinions de l'alumnat i ho complementen dient que al col·legi es va aprendre i qualsevol resposta ha de ser respectada per tal de començar a treballar. Encara que també potenciar en l'alumnat la capacitat crítica i el respecte. I per últim, la participació activa de l'alumnat en el seu aprenentatge mitjançant reptes, rutines i destreses.

Gràfica 9. Percentatge escoltar inquietuds alumnat.

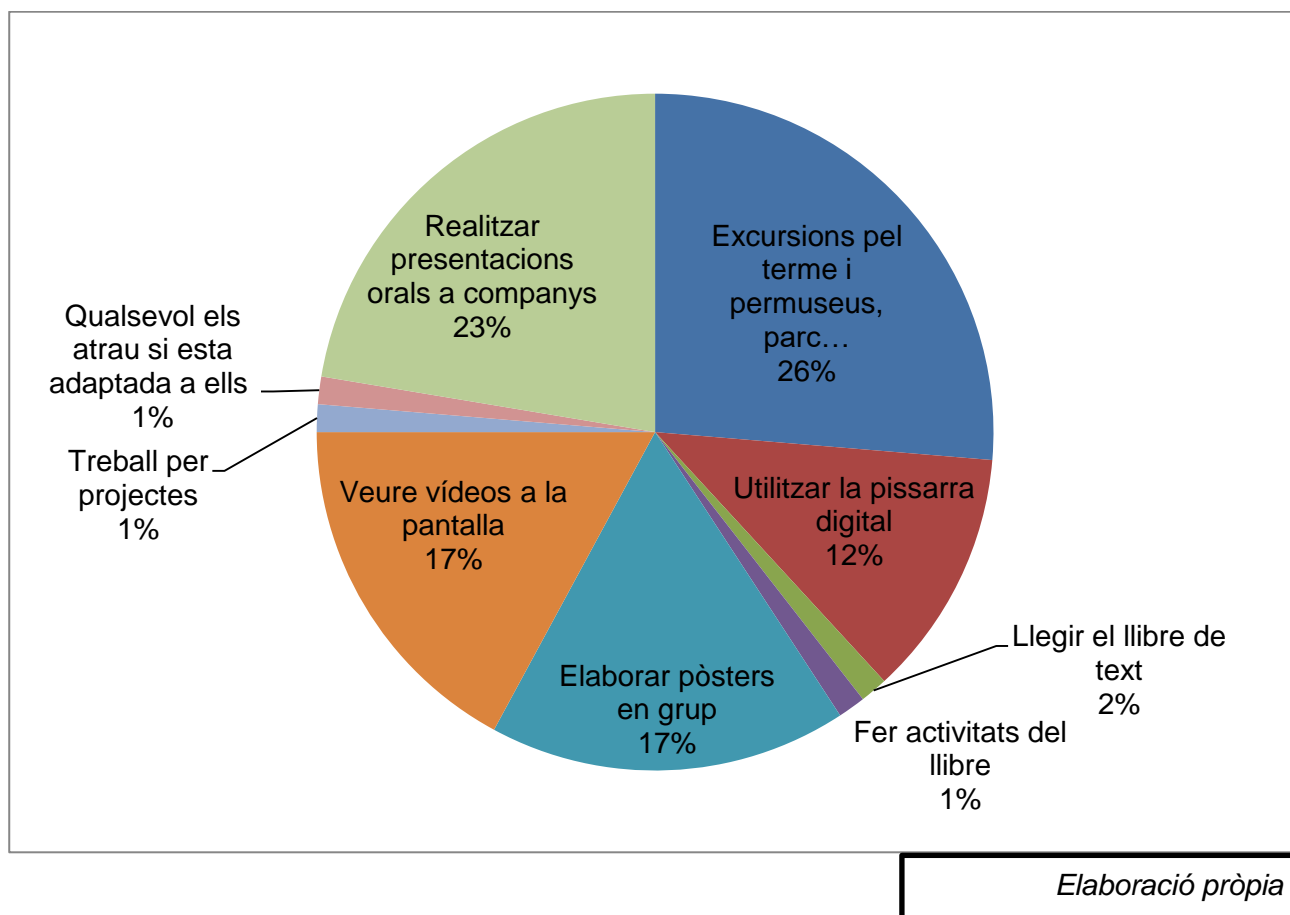
Elaboració pròpia

Dels 22 qüestionaris realitzats, 22 han contestat que sí que escolten els seus alumnes. Aquesta pregunta anava lligada a la següent: Si la resposta era afirmativa, com ho feien? Ací sols s'ha obtingut 20 respostes de les 22 que s'haurien d'haver obtingut, però es pot resumir de la següent forma: 19 ho fan mitjançant assemblees setmanals i utilitzant una bústia per tal que l'alumnat deixi el que necessite escriure en el moment que ho sent, o tractant el tema que sorgisca en el moment que siga, ja que parar una classe per a temes que ells senten són importants, no és perdre el temps. Açò és una manera de fer que l'alumnat s'òbriga al mestre i se senta escoltat. Un mestre/a hi ha respost que mitjançant rúbriques i rutines de pensament és com escolta les inquietuds del seu alumnat.

Quina implicació té l'alumnat en el procés d'ensenyament-aprenentatge?

L'alumnat segons els mestres que han contestat el qüestionari que en aquest cas són 21, en vegada de 22, és que tenen molta implicació, menys una persona que ha posat que la participació és mitjà.

Gràfica 10. Percentatge activitats que motiven l'alumnat.

Del total de 22 mestres que han contestat el qüestionari 20 han contestat que a l'alumnat els atrau i motiva les excursions pel terme i museus, parc... 9 han contestat que l'opció d'utilitzar la pissarra, 1 llegir i un altre, fer activitat del llibre. A més 13 han contestat que veure vídeos, encara que també elaborar pòsters. Inclús, realitzar presentacions orals a companys l'han contestada 17 mestres. I 2 han marcat l'opció altres, argumentat que qualsevol activitat els atrau si s'adapta a ells i altre ha posat que treballar per projectes també els motiva

Quines eixides són habituals durant el curs? Penses que són significatives?

De 22 respostes al qüestionari 20 són les que s'han rebut i en 18 es posa que sí que són significatives, però hi ha un/a mestre/a que va més enllà i posa que ho són sempre que hi haja un treball previ a l'aula. I hi ha dos mestres que posen que no són significatives les excursions.

Quant a la primera pregunta (Quines eixides són habituals durant el curs?) ,queda clar que les eixides són relacionades amb els continguts de l'assignatura de les ciències socials. I a més moltes de les respostes concedeixen, ja que o bé són excursions pel barri (museu, biblioteca, fàbriques, etc.), o a la natura (colònies, jardins, granges, etc.).

8. Conclusió

Per concloure, es pot veure als gràfics presentats anteriorment que la metodologia que empren els mestres, als quals se'ls ha fet l'enquesta, és molt variada. En els resultats es pot observar que les metodologies més utilitzades estan basades en l'aprenentatge en competències, en projectes i per últim, el cooperatiu. S'observa que la lliçó magistral a poc a poc, està deixant de ser tot un referent en l'educació i és bo, perquè està demostrat que els alumnes aprenen més a partir de jocs i manipulant, que fent exercicis i rebent explicacions de manera que no poden participar. És important recalcar, que els mestres no sols utilitzen una metodologia concreta, sinó que combinen aquestes, ja que no és bo utilitzar la mateixa, perquè l'alumnat s'esgota.

Les ferramentes utilitzades en la metodologia triada, són molt diverses en els resultats obtinguts, però la majoria empren les noves tecnologies, les quals estan molt integrades actualment i que cada vegada s'extenen més en diferents àmbits de l'educació. Però un dels problemes en el professorat es que no tots saben utilitzar correctament les noves tecnologies, aleshores es limiten al poquet que saben (elaboració de presentacions en power point). També s'esta implantant el treball de recerca per part dels mestres a l'alumnat, això és perquè quan treballen en l'ordinador i busquen la seua pròpia informació, ho entenen millor que una simple exposició per part del professorat. Donant-los així, una major autonomia personal i espírit crític.

La majoria de les persones que han realitzat el qüestionari, han afirmat tindre suficients recursos per a impartir Ciències Socials, sent el resultat de 17 persones que si en tenen i 5 que no. Els que han marcat la casella de "sí" potser ho han fet, perquè si busques a internet hi ha

moltíssimes pàgines, en les quals tens molta informació i material molt divertit, però també s'ha de pensar que de molts continguts curriculars no hi ha recursos per a fer de manera manipulativa amb l'alumnat.

Les respostes a la pregunta, de recursos fonamentals a l'aula són importants, perquè les noves tecnologies tant en casa com en l'escola, la pissarra digital, tabletas, mapes conceptuals, etc. , són factors que ajuden al mestre fer unes classes més participatives. Cal dir que amb aquestes, trobem l'alumnat més motivat, perquè els agrada utilitzar-les i a més és important a ensenyar-les a utilitzar-les correctament. I així, podríem aplegar a un aprenentatge més significatiu.

El fet d'involucrar a les famílies, és una cosa que els mestres haurien de tenir en compte, perquè moltes vegades aquestes es queden despenjades de l'aula o fins i tot del col·legi. Si les famílies estan incloses, l'alumnat està més involucrat perquè els seus pares, avis, cosins, etc., estiguen a l'aula, ajudant al mestre. Pel que fa a les eixides pel municipi s'haurien de fer més, ja que s'aprèn observant i manipulant, a més de veure reflectit els continguts que s'han treballat en l'aula, la qual cosa fa que la comunitat educativa estiga més present, com per exemple els tipus d'economia que trobem al barri o a la població.

Els recursos més freqüents triats a l'aula per a emprar la seua metodologia són la pissarra digital, projector i tabletas, que molts dels mestres tenen a l'abast en les aules. Però clar, hi ha una cosa que encara està present, els llibres. S'ha de reflexionar al voltant l'assignatura de Ciències Socials, si fora de manera més experimental, és a dir, no tinguera llibres, l'alumnat aprendria, ja que tant professorat com ells investigarien a partir de reptes proposats per l'alumnat, com bé es diu en altres apartats del qüestionari.

Respecte a la formació, molts han contestat de forma afirmativa, perquè s'ha de considerar que no hi ha varietat de materials o els que hi ha són perquè els han fet altres persones i moltes vegades el professorat no arriba a entendre'ls com s'han fet, ja que no posseeixen d'instruccions clares.

Cal remarcar una resposta sorprenent d'un professor/a en la que expressa: "No falta formació, sinó gent motivada". Aquesta petició ens fa reflexionar respecte a l'investigació realitzada, ja que la motivació sempre ha sigut un concepte enmascarat, que a poc a poc esta eixint a la llum i que, guarda una estricta relació amb la productivitat i l'aprenentatge.

Es per això, que per a futures investigacions és necessari incloure la motivació i la intel·ligència emocional en les aules, tant per als alumnes com per als professors.

- Diverses maneres de augmentar la motivació al professorat:
- Realitzar teràpies grupals entre el professorat de solució de problema.
- Tècniques de motivació i relaxació per al professorat
- Coaching motivacional
- Cursos sobre noves tecnologies, per a que els mestres aprenguen a controlar-les i amb conseqüència puje la seua motivació.

És ben cert que el primer es l'alumnat, el seu aprenentatge acadèmic i emocional i el seu benestar. Però no hem d'oblidar-nos mai dels caps de l'educació que és el professorat, aquests tenen el mateix dret que tots, per tindre benestar i un treball vocacional, per aquestes raons, deuríem d'augmentar l'atenció en el professorat

9. Bibliografía

Alonso Tapia, J. (1992 a). *¿Qué es lo mejor para motivar a mis alumnos? Análisis de lo que los profesores saben, creen y hacen al respecto*, Madrid: Servicio de Publicaciones de la Universidad Autónoma.

Alonso Tapia, J. (2000). *Motivar para el aprendizaje: teoría y estrategias*. Barcelona: Edebé.

Alonso Tapia, J. (2002). *Motivación y aprendizaje en el aula. Cómo enseñar a pensar*. Madrid: Santillana.

Alonso Tapia, J. (2005) *Motivar en la escuela, motivar en la familia: claves para el aprendizaje*. Madrid: Morata

Anon, (2018). [online] Available at:

<https://revistas.ucm.es/index.php/RCED/article/viewFile/44665/46494> [Accessed 1 May 2018].

Anon, (2018). [online] Available at:

http://sequa.uib.cat/digitalAssets/299/299371_aprenentatge-per-competencies-kitdag.pdf

[Accessed 1 May 2018].

Branda, L. (2009). L'aprenentatge basat en problemes. Consideracions generals. A L'aprenentatge basat en problemes en l'educació superior. Bellaterra: IDES i Servei de Publicacions de la UAB. (pp. 11-46).

Macarena Guerra Azócar, M (2018). Aprendizaje cooperativo y colaborativo, dos metodologías útiles para desarrollar habilidades socioafectivas y cognitivas en la sociedad del conocimiento (página 2)-Monografías.com [online] Monografías.com. Available at:

<http://www.monografias.com/trabajo66/aprendizaje-colaborativo/aprendizaje-colaborativo2.shtml>

[Accessed 1 May 2018].

Maslow, A.H. (1991). *Motivación y personalidad*. Madrid: diaz de Santos S.A.

10. Annexos

10.1. Qüestionari

Motivació dels mestres en la província de Castelló i València

Bon dia! Sóc una alumna de 4t de Magisteri de la Universitat Jaume I de Castelló i em pose en contacte amb vostè amb la intenció que em conteste les preguntes del següent qüestionari anomenat "Motivació dels mestres en la província de Castelló i València".

Aquest té unes preguntes en les que es pot contestar obertament o, senzillament, marcar una o varies opcions. Les respostes que ens done s'utilitzaran per fer un projecte d'investigació anomenat "Millora educativa en Ciències Socials", ja revisat i avaluat per la Universitat.

L'objectiu d'aquest qüestionari és conèixer les opinions i pensaments que té cada docent del mètode d'ensenyament-aprenentatge en el seu centre. Cal dir que les preguntes que respondrà són totalment confidencials i anònimes; els resultats només seran emprats per a la investigació per aquest motiu es demana la màxima sinceritat.

Dades del centre

Localitat del centre

- a. Castelló
- b. València
- c. Altres

Nom del centre:

Tipus de centre segons la titularitat

- a. Centre privat
- b. Centre privat concertat
- c. Centre públic

Tipus de centre segons l'alumnat

- a. Centre ordinari
- b. Centre d'educació especial

Tipus de centre segons el medi social

- a. Centre de Acció Educativa Singular (CAES)
- b. Programes de Compensació Educativa (PAES)
- c. Unidad Pedagógica Hospitalaria (UPH)
- d. CEIP

Tipus de centre segons el criteri geogràfic

- a. Centres urbans i suburbans
- b. Centres comarcals
- c. Escoles-llar

- d. Escoles rurals

Si és mestre o mestra en una escola rural en quin tipus de escola treballa?

- a. Escola cíclica o graduada
- b. Escoles unitaries
- c. Zones Escolars o Rurals (ZER)
- d. Centre Rural Agrupat (CRA)

Tipus de centre segons les unitats escolars

- a. Complet
- b. Incomplet
- c. Unitaria

El seu centre és una Comunitat d'Aprenentatge?

- a. Si
- b. No

Dades del Docent

En aquesta secció es fan una sèrie de qüestions al voltant del seu perfil professional.

Sexe

- a. Dona
- b. Home

Edat

- a. 20-30 anys
- b. 31-40 anys
- c. 41-50 anys
- d. 51-60 anys
- e. +61 anys

Situació Professional

- a. Professor en Actiu
- b. En Formació inicial

Anys d'experiència en Actiu com a docent

- a. En pràctiques
- b. 1-5
- c. 6-10
- d. 11-15
- e. 16-20
- f. 21-25
- g. 26-30
- h. 31-35
- i. 36-40

- j. 41-45
- k. 46-50

Anys que porta en el mateix centre

- a. 1
- b. 2
- c. 3
- d. 4
- e. 5
- f. >6
- g. >10
- h. >15

Nivell educatiu:

- a. Infantil
- b. Primària
- c. Secundària
- d. Universitat

Formació acadèmica

- a. Diplommat
- b. Llicenciat
- c. Graduat
- d. Doctor
- e. Màster
- f. En procés

Especificar títol

Situació Administrativa

- a. Funcionari amb plaça fixa
- b. Contractat en centre privat o concertat
- c. Interí
- d. En pràctiques

Dades del curs/os on imparteix docència

Són les característiques que el docent observa en un determinat curs

Curs/os en el que imparteix docència

- a. 1r
- b. 2n
- c. 3r
- d. 4t
- e. 5é

f. 6é

És una elecció voluntària?

- a. Sí
- b. No

Quin curs és el que més el motiva?

Metodologies

Són les que el docent empra o considera més idònies per a determinades activitats

Quina metodologia empra habitualment?

- a. Lliçó magistral
- b. Aprenentatge basat en projectes
- c. Aprenentatge cooperatiu
- d. Aprenentatge basat en problemes
- e. Aprenentatge basat en Competències
- f. Altres:

Quines ferramentes utilitza per a desenvolupar la seua metodologia?

Quina metodologia no usa mai?

- a. Lliçó magistral
- b. Aprenentatge basat en projectes
- c. Aprenentatge cooperatiu
- d. Aprenentatge basat en problemes
- e. Aprenentatge basat en competències

Usa l'aprenentatge amb noves tecnologies?

- a. Sí
- b. No

Combina metodologies?

Recursos presents a l'aula de treball

En aquesta sessió investigarem els recursos en l'aula pròpia del docent.

Disposa dels suficients recursos per a impartir Ciències Socials?

- a. Si
- b. No

Si la resposta és negativa cite els recursos dels quals no disposa i pensa que són necessaris per a impartir l'assignatura

Quins recursos creus que són fonamentals per portar a terme una sessió de Ciències Socials?

Quin recurs creus que és el millor per a utilitzar a l'aula?

- a. Llibre
- b. Pissarra digital
- c. Tablets
- d. Projector
- e. Reproductor de música
- f. Ordinador del mestre
- g. Altres:

Creus que hi ha material manipulatiu suficient per a l'assignatura de ciències socials?

Penses que falta formació per a emprar els materials manipulatius? Raona la resposta

Recursos disponibles en el centre educatiu

En aquesta sessió investigarem els recursos en la totalitat del centre educatiu.

De quines instal·lacions disposa el teu centre?

- a. Gimnàs
- b. Laboratori de Ciències Socials
- c. Aula de Plàstica
- d. Aula de Música
- e. Laboratori Tecnològic/Digital
- f. Aula de Religió
- g. Aula d'Anglès
- h. Biblioteca
- i. Aula Comunicació i llenguatge
- j. Aula Pedagogia Terapèutica
- k. Pati
- l. Hort
- m. Saló d'Actes
- n. Altres:

Per què utilitzes aquestes i no altres?

Quines desitjaries que estigueren presents al teu col·legi?

- a. Gimnàs
- b. Laboratori de Ciències Socials
- c. Aula de Plàstica
- d. Aula de Música
- e. Laboratori Tecnològic/Digital
- f. Aula de Religió

- g. Aula d'Anglès
- h. Biblioteca
- i. Aula Comunicació i llenguatge
- j. Aula Pedagogia Terapèutica
- k. Pati
- l. Hort
- m. Saló d'Actes
- n. Altres:
- o. Per què ha seleccionat eixes? Penses que són importants per a motivar-los?**

Motivació

Potencies a l'aula un ambient de cohesió i cooperació? Com ho fas?

Escoltes les inquietuds de l'alumnat?

- a. Si
- b. No

Si la resposta és afirmativa, com ho fas?

Quina implicació té l'alumnat en el procés d'ensenyament-aprenentatge?

Quines activitats penses que atrauen i motiven més els alumnes?

- a. Excursions pel terme i per museus, parcs, etc.
- b. Utilitzar la pissarra digital
- c. Llegir el llibre de text
- d. Fer activitats del llibre
- e. Elaborar pòsters en grup
- f. Veure vídeos a la pantalla
- g. Realitzar presentacions orals als companys
- h. Altres:

Com consideres d'importants les eixides pel terme i les excursions a parcs, museus, zoològics, etc.?

Quines eixides són habituals durant el curs? Penses que són significatives?

Avaluació

Avalues totes les assignatures de la mateixa manera?

- a. Si
- b. No

Com avalues als alumnes en ciències socials?

- a. Inicial

- b. Sumativa
- c. Continua
- d. Final

Realitzez autoavaluació en ciències socials?

- a. Si
- b. No

Els examens tenen el major percentatge en l'avaluació? Si no es així, quins ítems són els que avalues per damunt de l'examen?

Resolució de conflictes

Com actues front un conflicte a l'aula?

A l'hora de solucionar un conflicte, com ho porta a terme el centre?

Qui s'ha de responsabilitzar en el centre per solucionar el problema?

- a. Alumne
- b. Equip Directiu
- c. Famílies
- d. Mestre

En les aules hi han xiquets/es que actuen com a mediadors? Si és afirmativa, com ho fan?

Penses que l'escola ha de tindre aules de mediació, per a que l'alumnat sense l'ajuda del docent sàpiga resoldre els seus problemes?

Penses que es necessaria la supervisió de l'adult en les aules de mediació?